

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Јесењи круг средњорочних макроекономских пројекција ЦББиХ

Сарајево, 20. 11. 2023. године

Јесењи круг средњорочних макроекономских пројекција ЦББиХ

Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) је задржала пројекцију економске активности у 2023. години непромијењеном, на нивоу од 1,6%, док је пројекција инфлације коригована наниже, до нивоа од 6,3%. У наредне двије године, очекујемо опоравак економске активности, и даље слабљење инфлаторних притисака.

Кључне поруке:

- У јесењем кругу средњорочних макроекономских пројекција, објављујемо пројекције кључних макроекономских варијабли за хоризонт 2023 – 2025. година. У пројекцијском периоду, очекујемо благ до умјерен раст економске активности и даље слабљење инфлаторних притисака.
- У односу на мајски круг средњорочних макроекономских пројекција (за период 2023 – 2024. година), очекивани раст реалног БДП-а је непромијењен, и износи 1,6%. У 2024. години, услјед нових информација о слабљењу спољне тражње, али и упорне инфлације која умањује реалну потрошњу домаћинстава, предвиђен је нешто нижи реални економски раст, у односу на мајски круг пројекција, до нивоа од 2,1%. Према првим процјенама, раст економске активности би могао бити интензивираан 2025. године, при стопи од 3,5%.
- У 2023. години предвиђамо инфлацију од 6,3%, што је за 1,4 процентни поен ниже у односу на круг средњорочних пројекција из маја 2023. године, и складу са посљедњим брзим процјенама инфлације у кратком року. Наставак постепеног слабљења инфлаторних притисака очекујемо до краја пројекцијског периода.
- И даље наглашавамо како се економија не налази у класичном пословном циклусу, те да су процијењене вриједности реалног БДП-а, његових компоненти, и осталих макроекономских варијабли, изложене изузетно високом степену неизвјесности.
- Оцјењујемо како су ризици за инфлацију изнад предвиђене виши у односу на први круг пројекција у 2023. години. Геополитички глобални ризици врше притисак на цијене енергената и осталих сировина на свјетском тржишту. Такође, највећи дио инфлаторних притисака је, тренутно, посљедица раста домаћих цијена, а могућ је и даљи раст цијена енергије и рада на домаћем тржишту.

ЦББиХ објављује други круг средњорочних пројекција у 2023. години. У односу на мај 2023. године, пројекције компоненти БДП-а су благо кориговане у пројекцијском хоризонту, с тим да у овом кругу објављујемо прве пројекције за 2025. годину. Претходно објављене прољетне пројекције ЦББиХ за 2023. годину износиле су 1,6% за реалну економску активност, и непромијењене су у јесењем кругу пројекција (Табела 1 испод). Очекујемо да би се економска активност у БиХ могла почети полако опорављати у наредне двије године, уз постепено слабљење инфлације.

Табела 1: Пројекције кључних макроекономских агрегата и инфлације

	Други круг пројекција у 2023; новембар						Први круг пројекција у 2023; мај				
	Званични подаци у моменту израде			Пројекције			Званични подаци у моменту израде			Пројекције	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024
	Промијене на годишњем нивоу, %										
Реални БДП	-2,9	7,3	3,8	1,6	2,1	3,5	-3,3	7,1	4,0	1,6	3,2
Инфлација (Индекс потрошачких цјена)	-1,1	2,0	14,0	6,3	2,9	2,3	-1,0	2,0	14,0	7,7	2,6
Лична потрошња	-3,5	4,2	1,9	1,8	1,7	2,3	-3,5	4,0	4,9	2,5	2,6
Државна потрошња	1,5	2,9	1,3	1,4	1,5	1,0	1,5	2,9	1,5	1,9	1,6
Инвестиције	-8,4	22,7	2,4	7,7	4,6	4,5	-8,5	22,4	12,7	6,9	4,3
Извоз	-14,8	24,6	12,0	-2,5	2,7	5,9	-15,8	24,6	23,9	2,7	4,1
Увоз	-13,4	20,6	6,2	1,5	3,1	3,6	-13,4	20,5	24,0	5,8	3,1
	у % БДП-а										
Лична потрошња	70,9	68,8	67,5	68,5	68,2	67,5	71,2	69,1	69,7	71,2	70,8
Државна потрошња	19,8	18,9	18,5	18,6	18,5	18,1	19,8	19,1	18,6	18,9	18,6
Инвестиције	23,6	27,0	26,6	27,5	28,2	28,5	23,7	27,1	29,3	30,3	30,6
Нето извоз	-14,1	-14,6	-12,8	-14,7	-15,0	-14,1	-14,6	-15,1	-18,1	-20,5	-20,0

Извор: БХАС и ЦББиХ (*Пројекција Канцеларије водећег економисте). При изради другог круга пројекција у 2023. години, кориштени су расположиви званични статистички подаци, и информације са међународних тржишта, закључно са 3.11.2023. године. При изради првог круга пројекција, кориштени су расположиви званични статистички подаци закључно с крајем 2022.године, те расположиве информације и подаци високе фреквенције до марта 2023. године

Очекивани раст реалне економске активности за 2023. години остао је непромијењен

Пројекцију раста економске активности за 2023. године, у нивоу од 1,6%, оцјењујемо доста скромном, имајући у виду ниво развоја земље. Постепени опоравак економских активности

очекујемо у наредне двије године, са предвиђеним реалним годишњим стопама раста од 2,1% у 2024. и 3,5% у 2025. години.

Трендови у кључним макроекономским варијаблама су непромијењени у односу на прољетне пројекције, изузев извоза. Сличан је тренд економске активности наших главних трговинских партнера у средњорочном периоду, што значајно утиче на неке од главних компоненти националних рачуна код нас, првенствено нето извоза. Краткорочни изгледи за спољнотрговинску размјену су доста слаби, и опоравак можемо очекивати од друге половине 2024. године. Раст реалне личне потрошње, која је највећи макроекономски агрегат, коригован је наниже са 2,5% на 1,8% за 2023. годину, услјед још увијек високе стопе инфлације, смањене домаће потражње, и ревизије наниже краткорочних изгледа. Наставак раста просјечних плата, али нешто слабијег интензитета, као и смањење незапослености, се очекује и у пројекцијском периоду, што би дало подршку расту личне потрошње, иако неповољна старосна структура становништва и демографски трендови су фактори који стално врше притисак на личну потрошњу. Инвестиције су благо кориговане навише, првенствено због изузетно високе стопе раста инвестиција у првом полугодишту ове године (према званичним подацима у моменту израде пројекција, реални раст је износио око 12%). Очекује се да ће се реални раст БДП-а повећавати од 2024.године услјед опоравка домаће и спољне потражње. Умјерен раст реалног дохотка, у условима наставка смањења инфлације, би повећао личну потрошњу, док би јача динамика спољне потражње од следеће године ојачала робни извоз. Ризици за економски раст и даље су наглашени, и дијелом се односе на динамику кретања економских активности у окружењу.

Инфлација за 2023. годину је коригована наниже, до нивоа од 6,3%, и предвиђа се њено даље успоравање у пројекцијском хоризонту

Инфлација мјерена индексом потрошачких цијена би требало да настави да успорава, те би, након 14% остварених у прошлој години, могла успорити на процијењених 6,3% у 2023. години. У наредне двије године пројекцијског хоризонта, очекујемо даље слабљење инфлације, до нивоа од 2,9% у 2024. години, те 2,3% у 2025. години. Оваква очекивања указују да ће инфлација у краткорочном периоду и даље бити знатно виша од просјека за период откада се службено прикупљају подаци о потрошачким цијенама у БиХ. Званична

инфлација у првих девет мјесеци 2023. године износила је 7,6%. Пад цијена енергије највише је допринио успоравању укупне инфлације, у складу са кретањима на свјетским тржиштима, док је раст цијена хране још увијек доста изражен и знатно доприноси кретању укупне инфлације. Велики дио инфлаторних притисака је, тренутно, посљедица раста домаћих цијена, које нису под утицајем раста цијена хране и енергената на страном тржишту. Одјељак режијских трошкова има све значајнији утицај на домаћу инфлацију, првенствено због раста цијена гаса, најамнина и комуналних трошкова. Уз то, цијене електричне енергије, као најважнији пододјељак укупних режијских трошкова, у првих девет мјесеци текуће године биљеже значајан раст (11,7%), док је њихов утицај на инфлацију у прошлој години био незнатан. Раст цијена електричне енергије, уз присутно повећање цијена нафте и нафтних деривата, могу додатно повећати инфлаторни притисак у наредном периоду. Даљи значајан раст номиналних плата би могао додатно снажити инфлаторне притиске, али ефекат зависи и од способности профитних маржи предузећа да апсорбују евентуални раст цијене рада.

Објаву резултата наредног круга средњорочних макроекономских пројекција, са евентуалном ревизијом годишњих пројекција кључних макроекономских варијабли за 2024. и 2025. годину, планирамо за мај 2024. године. Брзе процјене економске активности и инфлације, које могу наговјештавати смјер и интензитет корекција средњорочних пројекција реалног БДП-а и инфлације, објављиваћемо крајем сваког тромјесечја. Прва наредна објава брзих процјена планирана је већ за децембар 2023. године.